

Waar gaan de verkiezingen over? Op weg naar 15 maart belicht *Trouw* elke week een thema. Deze week de kloof – de grote verschillen tussen bevolkingsgroepen.

Mensen moeten weerbaarder worden tegen veranderingen

KLOOF Om tegenstellingen in de samenleving aan te pakken, moeten we kritisch kijken naar ons beleid en ervoor zorgen dat meer mensen met elkaar in aanraking komen, schrijft **Mariëtte Hamer**.

Mariëtte Hamer
voorzitter Sociaal-Economische Raad

Het gaat beter met Nederland. De economische perspectieven zijn goed, de werkloosheid daalt. Toch deelt niet iedereen het optimisme dat uit de statistieken spreekt. Uit recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat 53 procent van de ondervraagden vindt dat het met Nederland de verkeerde kant op gaat. Mensen maken zich zorgen over hun toekomst en die van hun kinderen.

Opvallend is dat deze zorgen niet

evenredig zijn verdeeld over de maatschappij. De verschillen zitten niet alleen in inkomen, ook sociale aspecten spelen een rol. Zoals het vermogen om te netwerken of in te spelen op een veranderende situatie. Helaas geldt nog steeds dat waar je wiegje heeft gestaan grotendeels bepalend is voor onder andere je opleidingsniveau, zoals de Onderwijsinspectie afgelopen jaar heeft betoogd.

Daarnaast zien we grote transities op ons afkomen, zoals digitalisering en globalisering. Deze ontwikkelingen brengen voor de een vooral kansen mee en voor de ander eerder bedreigingen.

We staan voor grote vraagstukken: hoe kunnen we met goed sociaal-eco-

Als mensen elkaar vaker ontmoeten, ontstaat er meer begrip voor ieders situatie

heid kunnen ontlenuen. Maar werkgevers maken zich zorgen of ze alle verplichtingen daarvoor wel aankunnen. Uiteraard kijken we er binnen de Ser naar hoe we dit in samenhang kunnen oplossen.

Het is nodig om regels op het gebied van arbeidsrelaties en sociale zekerheid aan te passen, daar waar onterechte verschillen tussen mensen ontstaan. Maar bij goede sociale bescherming houdt het niet op. We moeten er net zo goed voor zorgen dat mensen weerbaarder worden tegen veranderingen, zodat ze zelf de regie kunnen nemen over hun leven en loopbaan. Waarbij zelfontplooiing voor iedereen net zo vanzelfsprekend wordt als eten en drinken.

nomisch beleid vertrouwen en perspectief geven aan mensen, zodat het maatschappelijk onbehagen afneemt? Hoe creëren we een samenleving waarin de kansgelijkheid verbetert?

In de verkenning 'Mens en technologie' onderstreept de Ser het belang om iedereen mee te nemen in de overgang naar een meer digitale economie. We moeten alert zijn in sectoren waar zich structurele problemen voordoen. Het is noodzakelijk om nauwlettend in de gaten te houden waar werkgelegenheid onder druk komt te staan of waar taken verdwijnen. Als we daar tijdig op inspelen, kunnen we mensen goed van werk naar werk begeleiden. Het helpt ook als werknemers actief worden betrokken

bij de veranderingen op de werkvloer. Bedrijven die hun medewerkers meenemen in de veranderingen doen het meestal ook beter.

De Ser werkt ook aan een advies over een leven lang ontwikkelen, zodat het leven lang leren nu eindelijk van de grond komt. Dat moet juist mensen bereiken van wie het werk onder druk staat en die nu weinig mogelijkheden hebben om zich verder te scholen.

Zeker van baan

Er moet ook op de arbeidsmarkt iets gebeuren. Veel mensen willen graag de zekerheid van een baan die ze de mogelijkheid geeft een toekomst op te bouwen en waaraan ze ook (sociale) zeker-

bezoekt. Ondernemers die zichzelf in eerste instantie associëren met jonge, hoogopgeleide mensen. En ja, het was niet de eerste reflex van deze ondernemers om mbo'ers in huis te halen om hun bedrijf door te laten groeien. Maar inmiddels zijn de start-ups waar ik was om: ze zien dat hoger opgeleiden en mbo'ers elkaar kunnen aanvullen. De start-ups gaan aan de slag met het roc om elkaar te versterken.

Meepraten

Als ik voor het komende kabinet een wens mag formuleren, dan zou die zijn: breng mensen meer met elkaar in verbinding; laat hen meepraten over de ontwikkelingen binnen bedrijven en in de samenleving; en bekijk wat de overheid kan bijdragen aan de weerbaarheid in iedere fase van het leven – van peuter tot gepensioneerde. Zodat mensen weer het vertrouwen krijgen dat ook zij meetellen en meedelen in een kansrijke toekomst.

Verzand niet in een debat over wie de beste regels verzint, maar kijk vooral of de mensen die regels zullen begrijpen en of het doel wordt bereikt.

Alle geledingen van de Ser streven een inclusieve, duurzame arbeidsmarkt na en een open samenleving. Maar dat gaat niet vanzelf. Daar zullen we samen aan moeten werken.